

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122209589
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122209589.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XX, XXX XX, zast.: JUDr. Martina Kožárová Jenčová, advokátka so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zast.: ČOLLÁK & PARTNERI advokátska kancelária s.r.o., ul. Floriánska 19, 040 01 Košice, IČO: 45 946 868, o uloženie povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 18C/40/2022-93 zo dňa 15.03.2023, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 11.04.2017 uzatvorenej medzi veriteľom PRO CIVITAS, s.r.o., IČO: 45 869 464, právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou ako dlžníkom

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že právny vzťah medzi účastníkmi konania posúdil ako spotrebiteľský, keďže žalobkyňa vystupuje v pozícii spotrebiteľky a žalovaný (jeho právny predchodca) v pozícii dodávateľa. Táto skutočnosť nebola nikým spochybnená. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy by mal dopadať aj na nadväzujúce úkony vykonané medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Konštatoval, že Dohody o splátkovom kalendári, Dohoda o uznaní dlhu z 11.04.2017 a Dohoda o zrážkach zo mzdy z 11.04.2017 majú nepochybne charakter predtlačených formulárových zmlúv, obsah ktorých nemohla žalovaná (správne žalobkyňa, pozn. odvolacieho súdu) ovplyvniť, preto aj tieto dohody majú charakter spotrebiteľskej zmluvy, pretože bezprostredne nadväzujú na predchádzajúce dojednania spotrebiteľského charakteru s právnym predchodcom žalobcu (správne žalovaného, pozn. odvolacieho súdu), teda na Zmluvu o úvere. Dohoda o zrážkach zo mzdy žalobkyne bola vyhotovená na predtlačí, pričom táto listina bola doručená žalobkyni spolu s dohodou o splátkovom kalendári a uznaní dlhu. Podľa súdu prvej inštancie označenie uvedenej dohody ako splátkového kalendára môže u priemerného spotrebiteľa za určitých okolností, keď je zo strany veriteľa, resp. jeho právneho nástupcu, či už písomne alebo ústne, telefonicky či iným spôsobom, upozorňovaný, že ďalšia možnosť je len úhradu celej sumy a v dôsledku strachu spotrebiteľa ohľadom novej exekúcie na dom, ktorého je menšinová spoluvlastníčka a aké následky by to malo vo vzťahu k jej matke, príviesť

k rozhodnutiu uzavrieť takúto dohodu v snahe zabrániť jeho postihu a urovnať svoje záväzky voči druhej strane. Spotrebiteľ často ani nevedomuje, aké ďalšie prehlásenia podpísal, prípadne k akým ďalším povinnostiam alebo sankciám sa zaviazal, navyše keď samotné dohody sú vypísané vo všetkých bodoch zástupcom druhej strany. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa ani netušila, koľko papierov podpísala a že sa o podpísanej Dohode o zrážkach zo mzdy dozvedela od ekonómky u jej zamestnávateľa, ktorý mal vykonávať zrážky z jej mzdy.

Súd prvej inštancie predmetnú spotrebiteľskú vec hodnotil z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. V prípade, že navrhovateľ uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že zámer žalobcu dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky podpísaním Dohody o zrážkach zo mzdy súčasne s uzavretím Dohody o splátkovom kalendári Dohody o uznaní dlhu hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu, a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane žalovaného, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Takýto záver súdu podporuje aj skutočnosť, že právny predchodca žalovaného uzavretie splátkového kalendára sám inicioval, avšak bez toho, aby popri tom spomenul uznanie dlhu a zrážky zo mzdy ako následok riadneho neplnenia, sám doručil predmetné dohody do miesta bydliska spotrebiteľa kuriérom a ako možno uviesť „len na podpis“ bez možnosti meniť ich obsah. Súd považoval za logické a pochopiteľné, že spotrebiteľia vítajú možnosť splácať dlh v splátkach (80 eur mesačne oproti 9.091,51 eura jednorazovo, čo plynie z Dohody o splátkovom kalendári), no je nečestné, ak sa zneužije kontraktčná situácia s cieľom dosiahnuť uznanie dlhu s predĺžením premlčacej doby a uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy, ktorou docieli mimosúdne vymożenie pohľadávky. Takéto praktiky sú zakázané (§ 7 Zákona o ochrane spotrebiteľa) a žalovaný nemôže počítat so súdnou ochranou nečestného konania. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal na ust. § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa, preto je Dohoda o zrážkach zo mzdy absolútne neplatným úkonom ako následok nekalej obchodnej praktiky, ktorá je zakázaná. S poukazom na uvedené sa nepovažoval za potrebné zaoberať ďalšími namietanými dôvodmi neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy.

Súd prvej inštancie dodal, že návrh na vykonanie dokazovania listinou, ktorá by preukazovala výzvu zo strany žalovaného na úhradu celého dlhu v lehote do 14 dní a výpisom doby, kedy bola žalobkyňa zamestnaná a kedy nie, zamietol považujúc vykonanie týchto dôkazov za nehospodárne a neúčelné, keďže by tým bolo konanie zbytočne predlžované bez zmeny podstaty veci. Žalovaný totiž v priebehu konania, ani počas výsluchu žalobkyne nespochybnil, že by žalovaná nebola kontaktovaná zo strany žalovaného, či už telefonicky alebo listinami, rovnako nespochybnil, že sám navrhol splácanie dlhu v splátkach, pričom je logické, že splácanie dlhu v splátkach je alternatívou k splateniu celého dlhu naraz. S vecou samou rovnako nemá súvis časové obdobie, kedy bola žalobkyňa zamestnaná, či nezamestnaná, pričom ani žalovaný neuviedol relevantné skutočnosti, ku ktorým by tento dôkaz mal byť vykonaný. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Žalovaný nesúhlasí a namieta úvahu súdu týkajúcu sa nečestného konania odvolateľa spočívajúceho v údajnom zneužití kontraktčného procesu s cieľom dosiahnuť uznanie dlhu s predĺžením premlčacej doby a uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy. Súd prvej inštancie sa tvrdeniami prezentovanými odvolateľom žiadnym, resp. právne relevantným spôsobom nevysporiadal, napriek tomu, že tieto jednoznačne spochybňujú, až vyvracajú pravdivosť tvrdení žalobkyne. Namietal, že pre náležité zistenie skutočného stavu veci je nevyhnutné, aby žalobkyňa preukázala pravdivosť jej tvrdení. V tej súvislosti žiadal, aby súd prvej inštancie uložil žalobkyne povinnosť predložiť listinný dôkaz na preukázanie žalobkyňou tvrdených skutočností, že bola žalovaným vyzvaná na úhradu dlžnej istiny do 14 dní pre prípad nepristúpenia k podpisu predmetných dohôd a zároveň aby uložil žalobkyne povinnosť preukázať doby, kedy bola zamestnaná a kedy nie. Návrh odvolateľa bol vznesený priamo na pojednávaní dňa 15. marca 2023. Súd prvej inštancie bez poskytnutia akéhokoľvek vysvetlenia arbitrárne konštatoval, že návrh odvolateľa na vykonanie dokazovania výsluchom protistrany nepovažuje za potrebný, preto tento nevykoná. Skutočnosť, že odvolateľ kontaktoval žalobkyňu nie je pre vec rozhodujúca ani podstatná, avšak na druhej strane obsah komunikácie je kľúčový. V prípade ak odvolateľ nestanovil časový rámec v ktorom mala žalobkyňa prijať „oferu“ odvolateľa, tak naďalej považuje za nelogické a nespravodlivé tvrdenie súdu prvej inštancie, že odvolateľ konal nečestne. V súvislosti s návrhom na preukázanie dôb kedy žalobkyňa bola zamestnaná uviedol, že odvolateľ

spochybňuje hneď niekoľko tvrdení žalobkyne a to, že (i) v čase keď bola zamestnaná tak riadne splácala dlh a, že (ii) nevedela o Dohode o zrážkach zo mzdy a o tejto sa dozvedela až od ekonómky. Takýmto postupom súd nie len že sťažil dôkaznú pozíciu odvolateľa, ale súčasne sa aj neodôvodnene vzdialil od novej miery zistenia skutkového stavu.

Za jednoznačne preukázanú skutočnosť odvolateľ považuje to, že žalobkyňi boli doručené viaceré písomnosti súčasne a to (i) Dohoda o zrážkach zo mzdy a (ii) Dohoda o splátkovom kalendári a (iii) Dohoda o uznaní dlhu a to na základe telefonického rozhovoru, počas ktorého boli žalobkyňi vysvetlené jednotlivé body navrhovaných dohôd, pričom bola upozornená aj na skutočnosť, že plnenie v zmysle Dohody o splátkovom kalendári a Dohody o uznaní dlhu bude zabezpečené Dohodou o splátkovom kalendári, a teda tvrdenie žalobkyne, ktoré si súd prvej inštancie bezdôvodne v celom rozsahu prisvojil, je založené len na pokuse vyhnúť sa postihu za svoje nečestné konanie.

Skutočnosť, že žalobkyňa o Dohode o uznaní dlhu vedieť musela vyplýva aj zo samotného faktu, že táto Dohoda nebola žiadnym spôsobom skrytá v ustanoveniach inej dohody a bola žalobkyňi riadne doručená na samostatnej listine, pričom táto bola ako Dohoda o zrážkach zo mzdy riadne označená, dokonca jej názov bol aj zvýraznený. Je rovnako nesporné, že žalobkyňa túto Dohodu riadne podpísala, bez akýchkoľvek námietok a následne ju aj odoslala odvolateľovi. S prihliadnutím na hore uvedené skutočnosti žalobkyňa musela mať vedomosť o dôsledkoch uzatvorenia predmetných Dohôd a to aspoň v základných črtách, preto vyhlásenie žalobkyne, že o Dohode o zrážkach zo mzdy sa dozvedela až od zamestnávateľa je vysoko nepravdepodobné. Uvedené platí o to viac, keď žalobkyňa nebola v časovej tiesni aby prijala ponuku odvolateľa a mala dostatočný priestor na oboznámenie sa z predmetnými písomnosťami.

Namietal, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že spotrebiteľka ani netušila, koľko papierov podpísala a že sa o podpísanej Dohode o zrážkach zo mzdy dozvedela od ekonómky u jej zamestnávateľa, ktorý mal vykonávať zrážky z jej mzdy. V druhom rade poukázal na prekvapivý záver súdu prvej inštancie o tom, že by právny predchodca žalovaného, teda odvolateľa, inicioval uzavretie splátkového kalendára sám a bez toho, aby popri tom spomenul Dohodu o zrážkach zo mzdy.

V predmetnej veci nemožno hovoriť, že by právny predchodca odvolateľa a obzvlášť nie odvolateľ samotný konali tak, že by mohlo dôjsť k akémukoľvek narušeniu a nie to ešte podstatnému narušeniu ekonomického správania sa spotrebiteľa. Žalobkyňa bola o všetkých skutočnostiach viacnásobne informovaná, táto ako sama uviedla Dohody prečítala, podpisom potvrdila, že im porozumela a teda uzatvorila ich s právnym predchodcom odvolateľa.

Aj v prípade ak žalobkyňa Dohody podpísala bez toho aby si ich prečítala resp. im porozumela nie je možné túto skutočnosť klásť na ťarchu žalovaného. Samotná skutočnosť, že sa veriteľ snaží vymocť svoju pohľadávku bez toho aby žalobkyňi plynul benefit z dohody nie je v rozpore s dobrými mravmi a už vôbec to nemožno posudzovať ako nekalú obchodnú praktiku tak ako to bez akéhokoľvek právneho vysvetlenia vykonal súd prvej inštancie.

Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalobkyňa stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, že vykonanie listinného dôkazu na preukázanie, že žalobkyňa bola vyzvaná na úhradu dlžnej sumy do 14 dní a aby bolo žalobkyňi uložené preukázať doby, kedy bola zamestnaná a kedy nie, by bolo neúčelné. Poukázala na to, že právny zástupca na pojednávaní neuviedol relevantné skutočnosti, na preukázanie ktorých bolo potrebné vykonať ním navrhnuté dôkazy. Až v podanom odvolaní žalovaný dôvodnosť svojho návrhu odôvodňuje tým, že spochybňuje tvrdenie žalobkyne, že jej mala byť stanovená lehota na uzatvorenie predmetných dohôd. Toto skutkové tvrdenie žalobkyne nebolo pre rozhodnutie vo veci podstatné, nepovažuje za rozhodné, či žalobkyňa mala alebo nemala nejakú lehotu na splatenie dlhu. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa dlh voči právnemu predchodcovi žalovaného mala, pričom z predloženej Dohody o uznaní dlhu je zrejmé aj jeho výška – 9.091,51 eura, a fakt, že dlh už bol splatný. Fakt, že žalovaný na prvý pohľad akoby konal v prospech žalobkyne, keď jej umožnil splatiť značne vysoký dlh v splátkach, hoci už nastala jeho splatnosť ako celku (naviac s úrokom 0% ročne – viď čl. II bod 1 Dohody o splátkovom kalendári), no zároveň to spojil s uznaním dlhu a ešte si plnenie dlhu zabezpečil Dohodou o zrážkach zo mzdy, je potrebné posúdiť ako nezákonné.

Pokiaľ ide o návrh na predloženie dôkazu o dobách zamestnania, až v odvolaní žalovaný odôvodnil tento svoj návrh tým, že spochybňuje tvrdenie, že žalobkyňa dlh splácala riadne v čase, kým bola zamestnaná a že nevedela o Dohode o zrážkach zo mzdy a dozvedela sa o nej až od ekonómky jej zamestnávateľa. Ani prípadné vykonanie tohto dôkazu však nie je spôsobilé ovplyvniť posúdenie konania právneho predchodcu žalovaného ako nekalú obchodnú praktiku. Rozpor s dobrými mravmi

je potrebné vidieť práve v postupe žalovaného, že na prvý pohľad výhoda pre spotrebiteľa (možnosť pokračovať v splátkach) je spojená s preňho absolútne nevýhodnými právnymi úkonmi, a to bez toho, aby spotrebiteľa upovedomil o dôsledkoch a význame týchto úkonov.

Pokiaľ žalovaný namietá, že žalobkyňa musela mať vedomosť o dôsledkoch uzatvorenia doručených dohôd a že jej vyjadrenie, že sa o realizácii zrážok zo mzdy dozvedela až od zamestnávateľa, je vysoko nepravdepodobné, opak týchto skutočností v konaní nebol preukázaný. Platí, že ak má byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch strán. Žalobkyni boli listiny doručené kuriérom, išlo o listiny, ktorých obsah pripravil žalovaný a žalobkyňa nemala žiadnu možnosť ovplyvniť tento obsah. Nešlo teda o nejaké individuálne dojednanie, žalobkyňa mohla tieto dohody len akceptovať alebo odmietnuť. Tým bolo podstatne narušené jej ekonomické správanie tak, ako to predpokladá definícia nekalej obchodnej praxe v § 7 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa. Skutočnosť, že si žalobkyňa pamätala, koľko listín podpísala opätovne žiadnym spôsobom neospravedlňuje zjavne nekalé správanie veriteľa. Navrhla potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

6. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

7. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

8. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného (PRO CIVITAS s.r.o.) došlo dňa 11.04.2017 k uzavretiu Dohody o splátkovom kalendári, Dohody o uznaní dlhu ako aj Dohody o zrážkach zo mzdy vo forme osobitnej listiny (č.l. 18 až 20 spisu).

Z článku I. bod 1. Dohody o splátkovom kalendári, Dohody o uznaní dlhu vyplýva, že žalobkyňa ako dlžníka uzavrela s právnym predchodcom žalovaného (Poštová banka a.s.) Zmluvu o úvere. Z bodu 3., článku I. tejto dohody vyplýva, že záväzok žalobkyne proti právnemu predchodcovi žalovaného ku dňu 11.04.2017 predstavoval celkovo sumu vo výške 9.091,51 eura, ktorý pozostáva z istiny vo výške 3.787,55 eura a príslušenstva vo výške 5.303,96 eura a ktorý je ku dňu 11.04.2016 splatný v celom rozsahu. Žalobkyňa zároveň v tomto ustanovení dohody uznala dlh čo do výšky, ako aj právneho dôvodu v celom rozsahu. V článku II. tejto dohody sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť právnemu predchodcovi žalovaného dlh v splátkach.

9. Z článku I., bod 1. Dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že žalobkyňa a právny predchodca žalovaného uzavreli túto dohodu podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením uspokojenia pohľadávky veriteľa podľa článku II. Dohody o splátkovom kalendári a Dohody o uznaní dlhu zo dňa 11.04.2017. Dlžník podpisom tejto dohody potvrdzuje, že bol poučený a je si plne vedomý právnych dôsledkov jej uzatvorenia a že v prípade, ak nebude riadne a včas uhrádzať splátky dlhu podľa Dohody o splátkovom kalendári a Dohody o uznaní dlhu zo dňa 11.04.2017, veriteľ je oprávnený predložiť túto dohodu o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy na vykonávanie zrážok zo mzdy vo výške podľa nariadenia 268/2006 Z.z. a ich poukazovanie veriteľovi vo výške ako pri zrážkach pri výkone rozhodnutia.

10. Ani odvolací súd nepochybuje, že posudzovaný právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je od svojho vzniku spotrebiteľským právnym vzťahom. Žalovaný (i právni predchodcovia žalovaného) vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti.

11. Podľa odvolacieho súdu je dôvodné, aby žalobkyni bola v tomto spotrebiteľskom vzťahu poskytnutá ochrana pred realizáciou dohody o zrážkach zo mzdy, pretože inštitút použitia dohody o zrážkach zo mzdy pri zabezpečovaní spotrebných úverov je potrebné považovať za rizikovú kombináciu takejto dohody, čo vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 176/2020-32 zo dňa 28.04.2020.

12. Z povahy inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy platí, že umožňuje dosiahnutie uspokojenia pohľadávok siahnutím na majetok dlžníka aj bez predchádzajúceho odobrenia súdom, resp. bez preverenia, či dlh skutočne existuje a v akej výške. Vzhľadom na nevyvážený vzťah medzi poskytovateľom spotrebiteľského úveru a dlžníkom ako spotrebiteľom je nevyhnutné zasiahnuť a obmedzovať zmluvnú autonómiu vôle strán v prospech spotrebiteľa ako slabšej strany. Konkrétne vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy je nevyhnutné pristupovať obzvlášť citlivo, a to práve pre možnosť postihovania príjmu spotrebiteľa dohodami o zrážkach zo mzdy, vychádzajúc zo subjektívneho posúdenia veriteľa o výške a rozsahu neuhradeného dlhu. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak umožňuje obísť tak dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa.

13. Aj keď Dohoda o zrážkach zo mzdy navonok spĺňa formálne predpoklady vyžadované zákonom § 5a ods. 1 zák. č. 250/2007 Z. z. (uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a o možnosti ju odmietnuť), v určitých individuálnych prípadoch nemusí ísť o dovolený prostriedok zabezpečenia, ak je v individuálnom prípade preukázané, že spôsob akým bola uzavretá alebo akým došlo k jej podpisu sa prieči dobrým mravom alebo legálnym obchodným praktikám.

14. Ako vyplýva z výsluchu žalobkyne na pojednávaní 15.03.2023 (č.l. 84 spisu) všetky listiny tykajúce sa predmetoch dohôd boli jej zaslané na podpis po tom, ako ju telefonicky v 2017 kontaktoval právny predchodca žalovaného, že jej budú doručené listiny prostredníctvom kuriéra. Čo je dôsledkom týchto dokumentov žalobkyni kvalifikované zo strany právneho predchodcu žalovaného vysvetlené nebolo, resp. táto skutočnosť nevyplýva z dokazovania súdu prvej inštancie.

15. Dohoda o zrážkach zo mzdy, ak má byť súdmi akceptovaná, musí byť výsledkom zmluvnej autonómie strán a slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Žalobkyni boli listiny doručené kuriérom, išlo o listiny, ktorých obsah pripravil žalovaný a žalobkyňa nemala žiadnu možnosť ovplyvniť tento obsah. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená na predtlačenom formulári v čase uzatvorenia Dohody o splátkovom kalendári a Dohody o uznaní dlhu a žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter tohto dojednania. Rovnako žalovaný nepreukázal ani to, že žalobkyňa bola skutočne poučená o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a že mala možnosť túto dohodu odmietnuť. Záveru, že žalobkyňa nebola skutočne poučená o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy a mala len iluzórnu možnosť uzavretie takejto dohody odmietnuť nasvedčuje predovšetkým nemožnosť spotrebiteľa dosiahnuť zmenu návrhu formulárovej zmluvy.

16. Správne súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobkyňa ako priemerný spotrebiteľ, ktorý mal záujem na určení splátkového kalendára i dôsledku strachu ohľadom možnej exekúcie na dom, v ktorom býva s jej matkou, mohla krok veriteľa (umožnenie splniť dlh v splátkach) vnímať ako ústretovosť, čo mohlo ovplyvniť jej ekonomické správanie bez toho, aby si uvedomila, že okrem splatenia dlhu v splátkach uzatvára i dohodu o uznaní dlhu a dohodu o zrážkach zo mzdy. Na prvý pohľad to vychádzalo o zjavne lepšie riešenie, ako splatenie dlhu naraz. Uvedené vyplýva z výsluchu žalobkyne na pojednávaní 15.03.2023, keď síce uviedla, že nebola nútená podpísať predmetné dohody, na strane druhej uvítala možnosť dohody o splátkach, brala to ako posledné východisko na uhradenie dlžnej sumy (č.l. 86 spisu). Žalobkyňa sa pritom dozvedela o podpísanej dohode o zrážkach až od ekonómky jej zamestnávateľa ako uviedla na predmetnom pojednávaní. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by žalobkyňa bola zo strany právneho predchodcu žalovaného s odbornou starostlivosťou poučená o tom, čo inštitút uznania dlhu zrážok zo mzdy predstavuje a aké sú jeho právne následky, ani o tom, či dlh,

ktorý má byť uznaný, je alebo nie je premlčaný. Postupom žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu bolo narušené ekonomické správanie žalobkyne, ktoré možno teda vyhodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (§ 7 ods. 2), (u ktorého nie je vylúčené, že sa takýmto spôsobom snažil predĺžiť premlčaciu dobu), ktorá je pre rozpor s dobrými mravmi absolútne neplatná (§ 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Žalovaný je povinný sa tak zdržať použitia takejto nekalkej obchodnej praktiky.

17. Odvolací súd nerozporuje, že veriteľ má právo vymáhať svoju pohľadávku, správnu a zákonnou cestou je však uplatnenie svojich práv v súdnom konaní, aby sa umožnil súdny prieskum jeho nárokov, obzvlášť v spotrebiteľskom spore. Žalovaný však túto možnosť nevyužil, naopak, využil strach, obavy a neznalosť žalobkyne a na prvý pohľad výhodnou možnosťou pokračovať v splátkach si vynútil vykonanie takých právnych úkonov, ktoré sú jednoznačne v neprospech žalobkyne. Takémuto konaniu nemôžu súdy poskytnúť súdnu ochranu.

18. Vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia a ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a nožnej miery zistenia skutkového stavu.

19. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že vykonanie listinného dôkazu na preukázanie, že žalobkyňa bola vyzvaná na úhradu dlžnej sumy do 14 dní a aby bolo žalobkyni uložené preukázať doby, kedy bola zamestnaná a kedy nie na návrh žalovaného, by bolo neúčelné. Skutkové tvrdenie žalovanej, ktorým v odvolaní spochybňuje tvrdenie žalobkyne, že jej mala byť stanovená lehota na plnenie na uzatvorenie predmetných Dohôd nebolo pre rozhodnutie vo veci podstatné. Odvolací súd nepovažuje za rozhodné, či žalobkyňa mala alebo nemala nejakú lehotu na splatenie dlhu. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa dlh voči právnenému predchodcovi žalovaného mala, pričom z predloženej Dohody o uznaní dlhu je zrejmé aj jeho výška – 9.091,51 eura, a fakt, že dlh už bol splatný. Pokiaľ ide o návrh žalobkyne na preukázanie dobách zamestnávania, ani tento nebol spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia vo veci samej, a ako správne podotkol súd prvej inštancie, právny zástupca žalovaného ani neuviedol relevantné skutočnosti na preukázanie ktorých bolo potrebné vykonať tento dôkaz. Až v odvolacom konaní žalovaný tvrdí, že chce uvedeným dôkazom preukázať nečestný charakter žalobkyne, ktorá s cieľom vyhnúť plnenia zmluvnej povinnosti úmyselne neuhrádzala veriteľovi svoje podlžnosti, a to napriek tomu, že bola riadne zamestnaná.

20. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).